

Na občinski konferenci SZDL so poleg drugih sodelovali v razpravi od leve proti desni: Davorin Polič, Jože Čeh, Janko Kšela, Mirko Kristl, Rudolf Rojko, Marta Kobler, Franc Sužnik in Franc Lovrenčič. Kratek povzetek razprave objavljamo na 2. strani

Domače

NOVICE

Leto III.
Štev. 3

Izdaja OBČINSKI ODBOR SZDL LENART
Lenart, 7. februarja 1963

doma
in po svetu

Nedavni kongres Ljudske mladine Jugoslavije je bil sicer že sam po sebi izredno pomemben obračun dela mladih Jugoslovancev, še posebej poudarek pa je dobil zaradi govora predsednika Tita. Prisotna mladina je navdušeno pozdravljala predsednika Tita, mnogim so lica žarela od veselja, ker so se ob tej priložnosti srečali z ljubljenim predsednikom. Toda obrazi prisotnih so se tudi zresnili, ko je predsednik Tito govoril o nekaterih škodljivih nepravilnostih v gospodarstvu in odnosih med ljudmi. Predvsem je poudaril pomen integracije. Nekateri ljudje pri nas še vedno namreč ne vedo, kaj s tem hočemo. Integracija ne pomeni zanikanje nacionalnosti in njih pravic. Gre za idejno — politično integracijo, ki je osnova za integracijo na ostalih področjih. V tej zvezi je predsednik omenil tudi prizadevanja nekaterih (predvsem nekaterih književnikov in umetnikov), ki skušajo prikriti razne protisocialistične pojave in jih opravičujejo z demokracijo. Mladina pa se mora boriti proti pojmovanju,

ki so nam tuja. O zunanje-politični dejavnosti naše države je predsednik Tito dejal, da se Jugoslavija ne bo odrekla svoji politiki miroljubne aktivne koeksistence. Sedmi kongres LMJ (odsle se bo imenovala Zveza mladine Jugoslavije) je sprejela pomembne sklepe za nadaljnje delo. Med drugim bo mladina zgradila jadransko magistralo.

V Bruslju se je v minulih dneh zbralo predstavnikov tiska kot še nikoli. Čeprav so vedeli že vnaprej, kakšna bodo njihova zadnja poročila s sestanka »šestorice«, ki je razpravljala o priključitvi Velike Britanije v evropsko skupno tržišče, pa je vendarle bilo tudi med njimi nerazumevanje, čeprav manj kot pri britanskih predstavnikih. Ministrski svet »šestorice« se je sestel v Bruslju, da je lahko sporočil dokončno ugotovitev: »Velika Britanija za sedaj ne more postati članica EST.« De Gaulle je torej zmagal s svojim odklonilnim stališčem glede britanskih prizadevanj za članstvo v tej zahodnoevropski gospodarski skupnosti. Zakaj je to naredil, je znano. Želi močno Evropo, v kateri bi bila Francija vodilna sila. V zahodnih prestolnicah je »bruseljski polom« povzročil veliko nezadovoljstvo. Neenakost znotraj Atlantske zveze je namreč slaba (Nadaljevanje na 2. strani)

Občinska konferenca SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI

V soboto 20. januarja so se sestali delegati iz vseh krajevnih organizacij SZDL občine Lenart na redno letno občinsko konferenco Socialistične zveze delovnih ljudi. Poleg 93 delegatov in gostov iz občine se je konference udeležil tudi **Zvone Canjko**, predsednik okrajnega odbora SZDL Maribor. Po uvodnih formalnostih je **Franjo Muršec**, predsednik občinskega odbora SZDL prebral referat o nadaljnjih nalogah te organizacije. Poročila niso brali, ker je bilo predhodno dostavljeno vsem delegatom. Po poročilu nadzornega odbora se je začela razprava, v kateri je sodelovalo 22 delegatov. V razpravi je sodeloval tudi predsednik OO SZDL.

Na konferenci so tudi izvolili 21 članski občinski odbor SZDL, ki ga sestavljajo Danica Cvar, Jože Čeh, Alojz Dokl, Jelka Firbas, Slavko Kramberger, Viktor Kraner, Mirko Košmerl, Ivan Močnik, Dušan Murovec, Franjo Muršec, Stanko Perko, Marija Ploj, Marijana Perko, Ernest Smid, Tone Stefanec, Ludvik Stelcer, Franjo Suman, Marija Vidrih, Martin Vovk, Rudi Zakeljšek in Edo Zorko. Za predsednika občinskega odbora SZDL je bil ponovno izvoljen Franjo Muršec, posle sekretarja pa bo še nadalje opravljal Jelka Firbas. Na prvi seji občinskega odbora SZDL so izvolili tudi izvršni odbor in komisije.

Izveček iz razprave Zvoneta Canjka, predsednika Okrajnega odbora SZDL Maribor

Večja proizvodnja - več sredstev

Predsednik Okrajnega odbora SZDL Maribor Zvone Canjko je v obširni in tehtni razpravi na občinski konferenci SZDL med

drugim v zvezi s takoimenovano revolucijo v kmetijstvu, ki prizadene privatnega kmeta, dejal:

»Jaz bi rekel, da to, če privatni kmet odstopa svojo zemljo, ni mala stvar. Vendar, tovariši, ne

gre za to, da smo pri tem sentimentalni, da mislimo, da sedaj to kar je moje ne bo več moje itd. Tu je osnovno vprašanje ali bo isti človek, ki je sedaj privatni kmet jutri živel boljše, če bo zemljo prodal. To je potrebno upoštevati, kadar govorimo, da revolucija prinaša žrtve. Jaz smatram, da je žrtev to, če se mora človek odpovedati roki, glavi, nogi, če je lačen, raztrgan itd. Če pa pravimo, in to je tudi dokazano, da družbeni sektor daje trikrat ali petkrat več kot pa privatni sektor v katerem se sedaj marsikak kmet muči, to pomeni, da ustvarjamo večjo družbeno bogastvo. Individualno gospodarjenje izgublja kot pojem gospodarjenja, ampak se lahko smatra bolj kot pojem životarjenja. Potrebno je vlagati skupne napore, da bomo družbeno osnovo dvignili na višjo raven. Ko bomo ustvarili močnejšo osnovo ne bo vprašanja, da bi slabše živeli, ampak, da bomo živeli temu primerno tudi boljše. Večja bodo ustvarjalna sredstva, več šol bomo lahko gradili, več zdravstvenih postaj, več cest itd. Revolucija naj bo v kmetijstvu taka, da bo ustvarila več sredstev in da bo zato človek boljše živel.

Delegati in gosti na občinski konferenci SZDL med branjem referata o bodočih nalogah SZDL v občini Lenart

Spomin na Prešerna

V teh dneh se spominjamo enega naših največjih sinov, ki je s pesniško besedo v preteklosti spodbujal naš narod k ljubezni do domovine in svobode.

Njegovo življenje in delo je bilo razgibano. Znal je opazovati ljudi, njihove tegobe, želje in navade. Pisal je pesmi, ki so Slovence povzdignile v tem pogledu na

enakopravni položaj z velikimi narodi sveta.

Njegova marljiva roka je prežgodaj prenehal pisati. Bolezen nam je 8. februarja 1849. leta vzela našega največjega pesnika. Prekrasne gore so časten spomenik ob njegovem grobu. Najlepši spomenik pa si je postavil pesnik sam z večno živo poezijo.

IZVLEČEK IZ REFERATA PREDSEDNIKA OBČINSKEGA ODBORA SZDL

Povečati površine socialističnega sektorja

Franjo Muršec, predsednik občinskega odbora SZDL je v referatu na občinski konferenci med drugim poudaril, da imamo premalo površin v socialističnem sek-

torju (okrog 12%) in da bodo kmetijske organizacije morale izdelati perspektivni plan razvoja kmetijstva v katerem bodo upoštevale odkup in zakup zemlje v zasebni lastnini. Zadnji čas se opaža, da je ponudba zemlje v zakup nekoliko manjša ter da so tudi roki sorazmerno kratki. V tej zvezi je referent poudaril, da bo potrebno jemati zemljo v zakup za daljše obdobje. Glede pogodbenega sodelovanja se opaža znaten napredek, saj sta obe kmetijski zadrugi leta 1962 plan kooperacije presegli v povprečju za 5 odstotkov, zlasti se je uveljavila v tem pogledu KZ Zg. Ščavnica. Pri pogodbenem sodelovanju pa bo potrebno zagotoviti tržne viške in preiti na višje oblike sodelova-

nja, ker sedaj prednjači takozvana kontrahaža. V nadaljevanju je govoril o kmetijski mehanizaciji poudaril, da je premalo izkoriščena, čeprav je zadnji čas zabeležen porast mehanizacije v socialističnem sektorju. Dejal je tudi, da se čuti padec živine v socialističnem sektorju, kar nikakor ne bi smeli dopustiti, saj je občina izrazito živinorejsko-sadjarskega značaja. Ko je govoril o nalogah v obrti je dejal, da bo potrebno zagotoviti vse pogoje za hitrejši napredek in za izpopolnjevanje planskih nalog, ki se v tej panogi skoraj ne izpolnjujejo. V trgovini je bil lani zabeležen znaten porast sredstev za sklade. V ta namen so trgovska podjetja odobrila 36 odstotkov več sredstev, kakor so v pravnih določilih. V referatu predsednika občinskega odbora SZDL je bil dan poseben poudarek razvoju turizma, ki je v naši občini zelo nerazvit. Prav tako je poudaril, da bo potrebno več pozornosti posvečati zdravstveni zaščiti občanov, ki smo jo prav tako zanemarjali. Zlasti se je obrnil na delovne organizacije, ki naj bi bolj skrbele za preprečevanje nesreč na delovnem mestu in se borile proti nastajanju takozvanih poklicnih bolezni. Govorec o šolstvu je poudaril, da so šole v zadnjem času dosegle lepe uspehe v smislu reformiranja pouka. K sodelovanju izvenšolskih dejavnosti učencev naj bi pritegnili več občanov izven šole. Dejal je tudi, da bo potrebno razmejiti naloge samoupravnih organov na šolah, ker je okrog tega vprašanja še veliko nejasnosti. O delu samoupravnih organov je zlasti poudaril, da bo potrebno dati večje pristojnosti krajevnim združnim svetom, ki se komaj zadnji čas uveljavljajo ekonomskim enotam v delovnih organizacijah in delavskim svetom v kmetijskih organizacijah.

francosko-zahodnonemški sporazum o prijateljstvu in sodelovanju med obema državama, ki sta si bili v zgodovini več ali manj vedno v laseh. Sedaj pa sta de Gaulle in Adenauer sklenila uredniški takšno prijateljstvo, ki bo trajno. Sporazum je na pogled vredno pohvaliti, toda v sebi skriva tudi možnosti, ki miroljubnemu svetu ne bi koristile. Vedeti je treba, da ima Adenauer glavobol zaradi tega, ker mu manjka atomska oborožitev. De Gaulle je glede tega vzpodbuden »samorastnik« in kdo ve ali ne bi Zahodna Nemčija iz tega prijateljstva požela kakšno »atomsko žetev«. Bundeswehr z atomsko oborožitvijo pa že daje misliti...

Doma in po svetu

(Nadaljevanje s 1. strani)

bost, ki lahko koristi samo »nasprotniku«. Tudi posredovanje Zahodne Nemčije v korist Macmillana ni zaleglo. Čeprav si je Bonn od tega posredovanja veliko obetal, ker je računal na hvaležno naklonjenost Washingtona. Tako pa je Britancem ostala samo obljuba, da bodo prišli na vrsto kdaj drugič.

Pariz je bil v zadnjih dneh sploh deležen velike pozornosti. Tam so namreč podpisali veliki

NEKAJ MISLI Z RAZPRAVE NA OBČINSKI KONFERENCI SZDL

Pestra in številna razprava

V razpravi na občinski konferenci SZDL je sodelovalo 22 diskutantov. V izvlečku objavljamo nekatere misli iz diskusije navzočih delegatov.

FRANC SUŽNIK: arondirati zemljo predvsem tam, kjer slabo gospodarijo. Na socialističnem sektorju so izgube tudi po krivdi uslužbencev. Preveč učencev v razredu, zato je potrebno razmišljati o novih šolskih prostorih.

IVAN KEREK: Večje površine v kooperaciji so pogoj za večje ekonomske rezultate. V kooperaciji je potrebno bolj dosledno upoštevati uporabo kmetijske mehanizacije.

JOŽE ČEH: Sadjarstvo je večkrat edini vir dohodkov našega prebivalstva, zato ga je potrebno razvijati. Ker ni zadostnih sredstev za nove nasade, je potrebno urediti obstoječe v katere se splača vlagati določena sredstva. Razmišljati bo potrebno tudi o zaposlovanju dela nezmožnih ljudi, oziroma o njihovem preživljanju.

RUDOLF ROJKO: Na kmetijstvo je potrebno gledati z naprednimi stališči. Zaradi gradnje tovarne sadnih sokov je potrebno povečati sadjarsko proizvodnjo. Z delom Veterinarskega zavoda v Ptujju ne moremo biti povsem zadovoljni, zato predlagam, da bi to službo ustanovili v občini.

VIKTOR KRANER: O združitvi kmetijskih organizacij bi se pred razpravo na drugih forumih moralo govoriti v prizadetih delovnih kolektivih, ker je sedaj glede tega nekaj nezadovoljstva. Krajevnim združnim svetom je potrebno dati določene pristojnosti.

MIRKO KRISTL: Živinorejo je potrebno razvijati in doseči, da bo vsaj 115 goved na ha v čemer zaenkrat vodi KZ Lenart. Delavskim svetom v KZ potrebno dati več pravic. Hišni sveti se težko vzdržujejo, zato predlagam, da se hiše SLP dajo v upravljanje gospodarskim organizacijam.

FRANC PLOJ: Tunizem je potrebno hitreje razvijati. Mobilizirati ljudi in podjetja za prostovoljno delo.

DAVORIN POLIČ: Potrebno je izpolniti knjižnice z novimi knjigami. Na šolah naj bi se ustanovili športni klubi. V telesnovzgojnih društva je potrebno vključiti več delavcev.

RAZPRAVA O OBČINSKEM STATUTU

Statut naj posveti vso skrb preventivni zdravstveni službi

Tokrat smo za razgovor prosili dr. Franca Gabrščka, upravnika Zdravstvenega doma Lenart in predsednika občinskega odbora RK, ki nam je na vprašanje takole odgovoril:

KAJ VSE BI PO VAŠEM MNEJNJU MORAL VSEBOVATI STATUT S PODROČJA ZDRAVSTVA?

Statut občine mora vsebovati načela s katerimi občinski ljud-

MARTA KOBLER: Odbor SZDL v Lenartu je sklenil, da bo vsebinsko popostril delo kluba v katerem se zbira mladina. Za šolsko mladino se morajo brigati tudi občani izven šole. Družbeno prehrano kaže urediti s skromnimi sredstvi

DANICA CVAR: Problem družbene prehrane ni samo v Lenartu, temveč tudi drugod, zlasti pa na KG Selce.

FRANC LORENČIČ: SZDL naj bolj pomaga mladini, zlasti pri kadrovskega vprašanjih. Za mladino je potrebno urediti klubske prostore. Za delo bo potrebno bolj zainteresirati delavsko mladino.

FRANC DR. GABRŠČEK: Preventivna zdravstvena zaščita je nujno potrebna. Dosej se je za to dejavnost dajalo premalo sredstev. Podjetja naj bolj skrbijo za higiensko tehnično zaščito pri delu.

MILAN MOČNIK: V šolah je potreben kader z ustreznimi pedagoško izobrazbo. Da učitelji ne bodo odhajali, je potrebno zagotoviti primerna stanovanja. Od 1957 leta ni bilo sistematičnih pregledov šolske mladine.

MILAN NEKREP: Bolje je graditi nove šole, kakor popravljati obstoječe. Kulturni domovi naj začnejo služiti svojemu namenu.

JANKO KŠELA: Šolski upravitelji bi morali bolj tesno sodelovati pri delu sklada za šolstvo. Precej šolskih otrok je podhranjenih, zato bi zlasti za oddaljene morali zagotoviti toplo hrano.

EDO ZORKO: Na kmetijstvo je potrebno gledati kot na celoto. Oba sektorja (družbeni in privatni) morata več proizvajati, zlasti pa mora socialistični sektor zagotoviti tržno proizvodnjo. Vrednost proizvodnje bi morali povečati vsaj za 20 odstotkov ali za okrog 200 milijonov dinarjev.

RIHARD TUŠAK: V Cerkvenjaku in tudi v nekaterih drugih krajih občine so zdravstvene postaje nujno potrebne. Pri kritju razlike za prevoze zdravnikov je pripravljeno pomagati tudi prebivalstvo.

FRANCE PUNTAR: Rešiti bo potrebno vprašanje amortizacije pri hišnih svetih, ki imajo dotrajane zgradbe v upravljanje. Najemina naj bi se v celoti pustila hišnim svetom za vzdrževanje.

ski odbor zagotovi občanom vse vrste zdravstvenega varstva po strokovnih predpisih občinskega zdravstvenega centra. To zagotavlja s tem, da skrbi za dobro organizacijo zdravstvene službe na svojem območju, da poskrbi skupaj s komunalno skupnostjo socialnega zavarovanja za materialna sredstva za izvajanje splošnih zdravstvenih ukrepov in za investicijske potrebe, da skrbi za (Nadaljevanje na 3. strani)

Vprašujete odgovarjamo

ZE NEKAJ TEDNOV LEŽIJO V LENARTU CISTERNE, KI SO BAJE NAMENJENE ZA TOVARNO SADNIH KONCENTRATOV. ZELO VESEL BI BIL, CE BI MI O MOREBITNI GRADNJI TE TOVARNE KAJ VEČ POVEDALI.

Z. Z. Sp. Žerjavci

Ze večkrat je bilo na razna vprašanja odgovorjeno, da priprave za izgradnjo tovarne sadnih sokov tečejo naprej. Naročeni so bili že tudi potrebni kotli pri Metalni Maribor. Ta oprema je bila naročena vnaprej zato, ker jo je potrebno montirati takoj po izdelavi temeljev, preden se postavijo zunanji zidovi, zaradi obsežnosti cistern. Metalna je končala z izdelavo ter je sedaj pripravljenih vseh 38 vagonov kotlov — cistern. Metalna Maribor dobavlja po tem naročilu izdelane kotle, ki se deponirajo v neposredni bližini gradilišča.

V zvezi z izgradnjo tovarne je bilo tudi na okrajnem ljudskem odboru dokončno dogovorjeno in razčiščenog stališče vseh zainteresiranih za gradnjo tovarne sadnih sokov v Lenartu. Ob tej priliki so bila ponovno zagotovljena sredstva od strani OLO. Razgovori pa niso končani, ker se šele sedaj sestavljajo družbeni plani za leto 1963 in se medsebojno usklajujejo bilance sredstev. Namen je, da se h gradnji pristopi v letu 1963 in da prevzame celotno gradnjo v obliki

inžineringa Metalne takoj po odobritvi sredstev.

Vse težave glede financiranja gradnje še niso dokončno urejene. Ker se predvideva več možnosti financiranja po kmetijski banki je bilo dogovorjeno, da ustanoviteljske pravice občinskega ljudskega odbora prevzame Kmetijska zadruga Lenart, in da se del financiranja vrši iz sredstev zadruga. ZS je o tem že razpravljal in sprejel sklep, da prevzame tovarno sadnih sokov v izgradnji v svoj sestav. Na prvi prihodnji seji bo o tem razpravljal tudi občinski ljudski odbor.

Rudi Pen,
načelnik oddelka za
gospodarstvo ObLO
Lenart

KAKO JE S PRESELTIVJO »BREŠTA« IZ ZAVRHA V LENART?

M. P. Lenart

Z delavnico se nameravam preseliti v Lenart že letos na pomlad in sicer čim bomo utegnili preurediti gospodarsko poslopje (bivšo pletarno) v delavnico. Točnega datuma zaenkrat še ne moremo objaviti. Tudi o potrebi po dodatni delovni sili še ne moremo govoriti, ker se bo to pokazalo šele takrat, ko bo že vse ostalo urejeno, seveda pa bo to odvisno tudi od povpraševanja po naših izdelkih.

Salamun,
upravnik »Bresta«
Zavrh

KOLIKOKRAT LETNO IZIDEJO »DOMAČE NOVICE«, NA KOLIKIH STRANEH, KAKŠNA JE NAROČNINA IN ALI OBJAVLJATE ROMAN?

S. F. Jakobski dol

»Domače novice« izhajajo vsak drugi in četrti četrtek v mesecu stalno na 8. straneh. Naročnina je 400 dinarjev na leto. Romana ne objavljamo, čeprav bi to zelo želeli, ker so preveliki avtorski honorarji, ki jih pa ne zmremo zaradi splošnega pomanjkanja sredstev pri našem časopisu. Če bo kdaj bolje z denarjem, bomo objavljali tudi roman. Namesto romana pa objavljamo zapiske o NOB v naši občini in o arheoloških izkopavanjih v teh krajih.

Za uredništvo:

Tone Štefanec

ZE »VEČER« JE PISAL O TEM, DA JE V ZGORNJI ŠČAVNICI OBJEKT, KI JE SVOJČAS SLUŽIL ZA SUŠENJE TOBAKA. ZANIMA ME, KDO JE LASTNIK TE ZGRADBE IN V KAKŠNE NAMENE SE SEDAJ UPORABLJA?

E. R. Zg. Žerjavci

Tobačno sušilnico v Zgornji Ščavnici je zgradila Tobačna tovarna Ljubljana. Objekt še do danes ni služil svojem namenu, ker še ni končan. Urediti ga je potrebno znotraj in zunaj. Tovarna Ljubljana je svojčas na veliko gojila tobak v Zg. Ščavnici, v kooperaciji s tukajšnjimi kmetovalci in sicer preko obrata za poizkusno pridelovanje tobaka. V Zg. Ščavnici se je prideloval predvsem tobak sorte »svetla viržinja«, ki se mora umetno su-

šiti. Zato je bil tudi ta objekt zgrajen. Pred dvema letoma, ko je bila gradnja sušilnice v največjem razmahu, pa se je pojavila virusna bolezen na navedeni vrsti tobaka. Zaradi tega je bilo nadaljnje gojenje tega tobaka prepovedano za vsaj 5 let, oziroma za tako dolgo, da se bolezen omeji.

Iz teh vzrokov v sušilnici nimajo kaj sušiti. Tobačna tovarna Ljubljana pa pritiska na Kmetijsko zadrugo Zg. Ščavnica, naj bi sušilnico odkupila in jo preuredila za sušenje sadja. Cena je okrog 4 milijone dinarjev. Organi upravljanija v zadrugi se s tako ceno ne strinjajo, zlasti zato ne, ker bi tudi v preureditev morali vložiti večja sredstva. Do danes zadruga Zg. Ščavnica od tovarne še ni dobila pozitivnega odgovora in zato ne moremo reči, kako se bo ta zadeva dokončno urenila. Rentabilnetni račun sušilnice je baziral tudi na tem, da bi se naj na tukajšnjem območju pridelovala razna zdravilna zelišča in sicer takšna, ki se lahko sejejo na strniščne posevke. Predvsem gre za: porluk in degitalis. Ta zelišča so iskan artikel na svetovnem trgu. Pred leti smo poizkusili gojitev teh zdravilnih zelišč in se je prav dobro obnesla. Ker pa je pridelovanje teh zelišč vezano na ročno obdelavo, so kmetje tudi to opustili.

Glede samega objekta izjavljamo, da ni nobene škode, če je postavljen. Potrebno je le, da se uveljavljavi pametna zamisel, da se objekt preuredi bodisi v sušilnico sadja, v skladišče ali pa v stanovanja.

Ivo Knuplež,
upravnik KZ
Zg. Ščavnica — Velka

Razprava o občinskem statutu

Statut naj posveti vso skrb preventivni zdravstveni zaščiti

(Nadaljevanje z 2. strani)

izobraževanje in izpopolnjevanje zdravstvenih delavcev in, da izdaja ustrezne predpise ter ukrepe za zdravstveno varstvo. Za zagotovitev ustreznega zdravstvenega varstva skrbi občinski ljudski odbor tako, da določa program zdravstvenega varstva, da sprejema orientacijski program razvoja zdravstvenih ambulant, da razpravlja o zdravstvenem stanju prebivalstva na svojem območju in o potrebnih ukrepih za izboljšanje zdravstvenega stanja. Občinski ljudski odbor po svojih upravnih organih nadzoruje zakonitost dela zdravstvenih ambulant, ustanavlja zdravstveno investicijski sklad, ki naj omogoča načrtno investicijsko politiko na zdravstvenem področju.

Tudi sami občani naj bodo zainteresirani ne samo za osebno zdravje, ampak tudi za to, kako se bodo obvarovali pred nevarnostmi, ki jim grozijo v njihovem okolju, bodisi doma, na cesti, v delovnem kolektivu, na vseh javnih krajih itd. Z drugimi besedami: vsi morajo biti zainteresirani za kolektivno zdravstveno varstvo. Pri vsem tem gre za

vprašanje, kdo naj opravlja za občino to kolektivno zdravstveno varstvo občanov? Menim, da je to varstvo potrebno graditi na že vsaj deloma obstoječih temeljih, to je, da naloge kolektivnega zdravstvenega varstva občanov opravlja zdravstveni dom s svojimi kurativnimi in preventivnimi enotami, po strokovnih nasvetih občinskega, okrajnega in republiškega zdravstvenega centra.

Posebno skrb je potrebno v občinskem statutu posvetiti preventivni dejavnosti tako, da se s statutom določijo naloge za preventivno zdravstveno varstvo občanov, ki je bilo dosedaj zelo pomanjkljivo. Naloge tega oddelka za zdravstveno varstvo naj bodo naslednje: spremljanje higienskih razmer in zdravstvenega stanja prebivalstva, odkrivanje škodljivih pojavov za zdravje ljudi, predlaganje ukrepov za asanacijo zemljišč in vode. Predlaga naj zdravstvenemu centru, kako urediti čimbolj enotno zdravstveno varstvo občanov, spremlja naj stanje komunalne, živilske, šolske higiene in higiene na delovnih mestih, na prometnih sred-

stvih in na drugih javnih krajih. Poleg tega naj statut v oddelku za zdravstvo določi še druge naloge, ki imajo splošno ljudski pomen.

Pred občnimi zbori sindikalnih podružnic

Dne 28. januarja je bila razširjena seja Občinskega sindikalnega sveta. Na seji so v glavnem razpravljali o statutih delovnih organizacij in o pripravah za občne zbornice sindikalnih podružnic. Uvodoma je nekaj misli o statutih delovnih organizacij povedal predsednik občinskega sindikalnega sveta tov. Franc Kralj. Doslej še k sestavi statutov ni pristopila v naši občini nobena delovna organizacija. Pokazalo se je, da vprašanje kaj želimo doseči z novimi statuti delovnih organizacij ni razčiščenog, zato je bil sprejet sklep, da se v mesecu februarju po tem vprašanju pripravi enodnevni seminar. Na razširjeni seji je bilo prisotnih le polovico predstavnikov sindikalnih podružnic, razumljivo tistih sindikalnih podružnic, katerih delo je najbolj aktivno. Izgleda, da nekateri sindikalni funkcionarji sindikalnih podružnic ne čutijo potrebe, da bi se sestali, čeprav so navzoči izrazili željo, da bi se večkrat sestali in se pogovorili, kako rešiti nekatere probleme. Na seji je bilo posebej poudarjeno, da bo potrebno na občnih zbora posvetiti vso pozornost iz-

(Nadaljevanje na 4. strani)

SE ENKRAT:

Sredstva za gradnjo ceste skozi Lenart

Čeprav smo na krajevnih konferencah SZDL in v »Domačih novicah« pojasnili, kako je z gradnjo ceste skozi Lenart in s sredstvi, so še vedno nejasnosti glede tega. V Voličini so se na primer pritožili na sekretariat za kmetijstvo pri IS LR Slovenije. V pritožbi navajajo, da bi morali sredstva, ki so bila odobrena za cesto, razdeliti med prizadete po toči. Torej, kako je s to zadevo. Z republiko je bilo dogovorjeno, da začnemo letos, namesto 1964 leta graditi cesto skozi Lenart.

Republika je odobrila sredstva za cesto, da bi se ljudje lahko zaposlili. Gre za to, da so bili ustvarjeni pogoji, da so ljudje z delom lahko prišli do denarja. Za sredstva, ki so bila zbrana v občini, se je kupilo in razdelilo med prizadete po toči sladkor, moko in druge živilske potrebščine. Nekaj sredstev je ostalo, s temi se bo pokrila razlika v ceni med merkantilno in semensko pšenico pri tistih, ki so šli v kooperacijo.

PO OBČNIH ZBORIH GASILSKIH DRUŠTEV

Kader in finančna sredstva

Decembra in januarja so bili zaključeni občni zbori gasilskih društev lenarške občine. Gasilska društva so svoje dolžnosti v preteklem letu v redu opravljala, zlasti pa so se uveljavili gasilci ob požarnih in elementarnih nesrečah, manj zanimanja je bilo za vaje, ki bi se v poletnih mesecih morale vršiti po vseh društvih. Nekateri gasilci namreč ne čutijo potrebe po lastnem izpopolnjevanju čeprav je to za gasilce najnuj, zaradi prilagojevanja hitremu porastu sodobne tehnike. Na zadnjih občnih zbora so v glavnem povsod volili nove upravne odbore in nadzorne odbore. V nekaterih društvih so s težavo dobili ljudi, ki bi bili pripravljeni in sposobni delati v gasilski organizaciji. V tem pogledu so veliko premalo pomagale krajevne politične organizacije, saj nekateri predstavniki teh organizacij kljub povabilu niso prišli na občni zbor gasilcev. Na občnih zbora so ugotovili, da se inteligenca nerada vključuje v gasilske vrste. Vzroka zato niso našli.

Gasilska društva niso tehnično najbolj opremljena, ker jim pri-

manjkujejo potrebna finančna sredstva.

Občinski ljudski odbor je leta 1962 odobril za 11 gasilskih društev 1.200.000 din. Ta sredstva so bila v glavnem izkoriščena za zavarovanje opreme in članstva, za nabavo goriva, maziva in za manjša popravila strojev. V gradnji so trije gasilski domovi, katerih zaradi pomanjkanja sredstev ne moremo dograditi. Poleg tega, da bo moral občinski ljudski odbor odobriti za potrebe gasilstva potrebna sredstva, naj bi s prispevki sodelovale tudi gospodarske organizacije. Razen tovarne usnja nima nobeno podjetje svoje gasilske enote, kar bi bilo potrebno glede na veliko materialno vrednost s katero razpolagajo podjetja.

Alfred Pirher
predsednik
Obč. gasilske zveze
Lenart

Občni zbor gasilskega društva Gradišče

V nedeljo 20. januarja je imelo Gasilsko društvo Gradišče redni letni občni zbor. Društvo je leta 1962 doseglo lepe uspehe. Na svojem terenu gradiški gasilci sicer niso imeli nobenega požara, vendar so v dveh primerih priskočili na pomoč sosednim društvom. Preteklo leto je društvo začelo z izgradnjo gasilskega stolpa, ki je v surovem stanju dokončan. Pri gradnji stolpa so gasilci opravili veliko število prostovoljnih delovnih ur. V društvu se čuti pomanjkanje mlajšega kadra. Na občnem zboru so sprejeli novi program dela za leto 1963.

S. Š.

DOPISUJTE
v »Domače
novice«

V BESEDI in sliki

V Cerkvenjaku so se pred dnevi predstavili domači igralci z Budakovo igro »Metež«. Nosilca osrednjih vlog sta bila Katja in Vlado Tušak. Igro je režiral Vlado Tušak in je lepo uspela. Na sliki prizor z uprizoritve.

V občini Lenart se trenutno gradijo gasilski domovi v Oseku, Gočovi in v Župetincih. Lani so v surovem stanju zgradili gasilske stolpe v Benediktu in Gradišču. Na sliki: nedograjeni gasilski stolp v Gradišču.

V našem listu smo že večkrat doslej pisali o Lojzetu Sužniku iz Jiršovec, ki je že vrsto let priklenjen na bolniško posteljo. Njegovo edino razvedrilo so televizor, knjige in časopisi. Najbolj pa se veseli pisem in kartic, ki mu jih od časa do časa pošiljajo ljudje iz vse Slovenije. Na sliki: Lojze na bolniški postelji.

PRED OBČNIMI ZBORI SINDIKALNIH PODRUŽNIC

((Nadaljevanje s 3. strani))

biri kadra za nova vodstva sindikalnih podružnic, ker je prav od teh odvisno, kako bo potekalo delo sindikalne podružnice. Z delom nekaterih sindikalnih podružnic v preteklem obdobju nikakor ne moremo biti zadovoljni, saj vemo, da so se nekatere sindikalne podružnice ukvarjale le s problemi, ki s proizvodnim procesom čestokrat niso imeli nobene zveze. Za nova vodstva sindikalnih podružnic bodo te vsekakor morale poiskati ljudi, ki so s svojim delom že pokazali določene sposobnosti in da so dovolj idejno politično razgledani, da bodo lahko uspešno vodili delo sindikalne podružnice. O tem bo morala temeljito razmisliti zlasti sindikalna podružnica prosvetnih delavcev, katere odbor se je pred kratkim šele konstituiral, čeprav je od občnega zbora poteklo že več kakor leto dni.

Strogo zaupno ALI JIH POZNATE?

VIKTOR KRANER

Kmetuje na svoji domačiji v Rogoznici, kjer ga daleč naokrog poznajo kot dobrega in prizadevnega kmeta. Nerač govori o sebi, mnogo pa ve povedati o razvoju združništva na območju Voličine. Kot napreden kmet se je že leta 1948 vključil v zadrugo s katero je sodeloval predvsem po trgovski plati. Od vsega začetka je tudi član združnega sveta, oziroma upravnega odbora. Kmeta Kranerja je že pred leti začelo zanimati, kako izboljšati gospodarjenje. Ni se odtegnel naprednemu vplivu, kakor so tisti čas nekateri delali in se na vse kriplje branili kooperacije. Viktor je bil željan kmetijskih nasvetov, ker je vedel, da mu lahko koristi. Splošen napredek so v Voličini zabeležili zlasti leta 1954, ko sta se združili zadrugi Selce in Voličina, čeprav so nekateri videli v tem nazadovanje. Zlasti se je v tem času izboljšala živinoreja in sadjarstvo. Viktor Kraner se je prav takrat odločil in sklenil pogodbe o kmetijskem sodelovanju z zadrugo za večje površine travnikov, sadovnjakov in njiv. Sam pravi, da so že takrat tisti, ki so razumeli sodelovanje in ki niso goljufali, imeli koristi od kooperacije. Nekateri so seveda na vsak način skušali prikazati, da kooperacija nima perspektive. Nekateri kmetje so s zadrugo sodelovali pod zelo ugodnimi pogoji, saj so dobili na kredit semena in umetna gnojila in še posamezniki vedno dolgujejo. Po mnenju tovariša Kranerja je bila združitev zadrug v zadrugo Lenart velikega gospo-

darskega pomena, vendar se je zaupanje kmetov v zadrugo nekoliko omajalo, ker je bila ta preveč oddvojena. To se bo izboljšalo z boljšim delom obratnih združnih svetov.

Viktor Kraner velja danes za naprednega kmeta, tudi on si želi, da bi ne garali več vse dneve, kar pa je odvisno od vseh kmetov. Kljub zaposlenosti doma na posestvu in v zadrugi pa se tov. Kraner aktivno udejstvuje tudi v vseh organizacijah od ZB — NOB do gasilcev in SZDL. Od 1953. leta je tudi predsednik krajevne organizacije SZDL v Selcih, precej časa pa je tudi član občinskega odbora SZDL.

NAGRADNA UGANKA

Na 1. uganko v letošnjem letu nismo prejeli niti enega odgovora, verjetno zato ne, ker so bila vprašanja pretežka. Upamo, da bo z drugo in s to uganko bolje, saj smo zbrali nekaj lažjih vprašanj.

Odgovorite na naslednja vprašanja:

1. Katerega leta je bila osnovana sedanja občina Lenart?
 2. Koliko prebivalcev šteje občina Lenart (v tisočih)?
 3. Koliko »joh« predstavljaja ha zemlje?
 4. Katerega leta je bil ustanovljen prvi odbor OF v Lenarški občini?
 5. Koliko gasilskih društev je v občini Lenart?
 6. S čim se ukvarja podjetje Klemos pri Lenartu (glavne dejavnosti)?
 7. Cesta v Lenartu, ob kateri stoji hiša, v kateri je bilo več let županstvo?
 8. Kako se po domače imenuje mejnik?
 9. Katero prosvetno društvo je letos uprizorilo igro »Metež«?
 10. Točen naziv Kmetijske zadruge Zgornja Ščavnica?
- Izmed pravih rešitev bodo 3 izžrebane in nagrajene. Nagrada brezplačno prejemanje »Domačih novic« v letu 1963. Rešitve pošljite na naslov: »Domače novice« Lenart, Ptujška cesta 3, najkasneje do 15. februarja.

Pritožna knjiga je polna

Veliko govorimo o razvoju turizma in gostinstva, zlasti letos temu vprašanju posvečamo precej pozornosti. Seveda k razvoju teh dveh panog lahko največ pripomorejo gostinci sami, toda ne na način kot se je pripetil v neki naši gostilni. Prišla je večja sku-

pina gostov, ki je želela nekaj toplega za zob. Natakarnica jim je pojasnila, da ne kuhajo, ker tudi sama hodi drugam na kosilo. Ko so jo vprašali za pritožno knjigo, se jim je opravičila, da imajo sicer pritožno knjigo, ki pa je polna. Četudi ne kuhajo v tej gostilni, ali se ne bi znašli in postregli goste, ki mimo grede rečeno niso bili domačini?

Cerkvenjačani se vprašujejo kdaj bodo dobili zdravstveno postajo

Problem zdravstva rešujejo v Cerkvenjaku že ves čas po vojni. Pred dobrimi dvema leti je začel Cerkvenjak obiskovati zdravnik dvakrat tedensko, kar pa je trajalo komaj nekaj mesecev.

Zdravnik ni prihajal več v Cerkvenjak, ker se baje ni izplačalo zaradi prevelikih prevoznih stroškov, čeprav je bil obisk bolnikov zelo velik. Ljudje so bili zopet primorani iskati zdravniško pomoč 10 do 15 km daleč. Kakor v industriji, tako se mora tudi v kmetijstvu upoštevati zamuda časa. Poleg velikih prevoznih stroškov je zamujeni čas mnogo bolj dragocen. Mnogi zaradi obiska pri zdravniku zamudijo po ves dan. Največkrat bolnik ni sposoben za delo, vendar je velik odstotek takih, ki kljub boleznim lahko opravljajo lažja domača dela. Oddaljenost zdravnika pa celo to večkrat onemogoči. Največ časa prebivalci zamudijo pri iskanju zobozdravstvenih uslug, saj izostanejo z dela večkrat tudi po nekaj dni, ker vedno ne morejo priti na

vrsto zaradi velikega navala. Ni čudno, da si marsikdo pod temi pogoji premisli in si zob ne zdravi. V Cerkvenjaku so, zavedajoč se, da so zdravi zobje osnova zdravemu telesu, skrbeli za to, da bi se v njihovem kraju dva do trikrat tedensko vršila zobozdravstvena služba. Bilo je že vse pripravljeno za prihod zobozdravnika, vendar se je neke zataknilo. Glede prevoznih stroškov si Cerkvenjačani ne belijo las. Voljni so jih prevzeti nase. Prav pa bi tudi bilo, da bi vsi občani nosili stroške zdravniških storitev v bolj oddaljenih naseljih. Prevozni stroški se morebiti niti ne bi veliko povečali, verjetno za okrog 0,5 odstotka. Kljub temu, da so v Cerkvenjaku in v Zdravstvenem domu Lenart že večkrat govorili o uvedbi zdravstvene postaje v Cerkvenjaku, se ni doslej ničesar storilo. To tembolj preseneča, če upoštevamo, da imajo v tem kraju primerne prostore, ki so dejansko neizkoriščeni.

Rihard Tušak

OBCNI ZBOR OSNOVNE ORGANIZACIJE RK V VOLIČINI

Krvodajalstvo in podmladek RK na prvem mestu

26. januarja letos je bil redni letni občni zbor osnovne organizacije Rdečega križa v Voličini, katerega se je udeležil tudi dr. Franc Gabršček, predsednik občinskega odbora RK. Iz poročila in razprave izhaja, da je bila njihova organizacija RK predvsem delovna na področju krvodajalstva. Kri je darovalo 198 prebivalcev. Uspeh pa bi bil še večji, če ne bi nekoliko motilo slabo vreme. Organizacija RK v Voličini šteje 399 članov in se glede tega uvršča med boljše v občini. Zadnji čas čutijo sicer padeč članstva, vendar pa so na drugi strani zabeležili razveseljivo dejstvo, da se je na novo vključilo več mladih ljudi. Članstvu so se predvsem odpovedali starejši, med katerimi je precej takih, ki jim je organizacija RK tudi materialno pomagala. Lani so pripravili tudi lepo proslavo ob dnevu krvodajalcev, na kateri so razdelili 4 zlate in 32 srebrnih značk najbolj zaslužnim krvodajalcem. Podmladek RK na

šoli Voličina ima 223 članov, medtem ko je lani bilo na šoli 329 učencev. Na razrednih sestankih podmladka RK so lani imeli predavanja o tuberkulozi in o otroških boleznih. Gledali pa so tudi filme o tem, kako se očuva vid, o prometnih nezgodah in varnosti na cesti. V tednu borbe proti alkoholizmu pa so imeli po razredih predavanja o škodljivosti uživanja alkoholnih pijač za mladino. Na šoli so priredili tudi tečaj prve pomoči. Novembra lani so dobili od šole Slovenjgradec nekaj rabljenih šolskih potrebščin in starih učnih knjig, ki so jih s pomočjo učiteljstva razdelili med najbolj potrebne učence. Na občnem zboru so tudi ugotovili, da je postaja prve pomoči v Zavrhu nudila pomoč v 199 primerih. Program dela, ki so ga sprejeli, predvideva povečanje krvodajalcev, proslavo 100-letnice krvodajalstva, propagiranje sokovnikov in drugo.

DN

Uradni dnevi

Sedež Občinskega ljudskega odbora Lenart: ponedeljek, sreda, petek.

Pozimi: od 1. oktobra do 31. marca od 7. do 14. ure.
Poleti od 1. aprila do 30. septembra od 6. do 13. ure.

Isti uradni dnevi na krajevnih uradih Lenart, Gradišče, Cerkvenjak, Voličina in Benedikt.

Krajevni urad Jurovski dol: torek, četrtek, sobota.

FILMSKI SPORED

GRADIŠČE

10. februarja ob 15. in 19. uri »POSLEDNJI VOZ«, ameriški barvni film v kinemaskopu
17. februarja ob 15. in 19. uri »OKLAHOMA«, ameriški barvni film v kinemaskopu

VOLIČINA

10. februarja ob 15. in 18. uri »KRIZARJI«, v sinemaskopu
17. februarja ob 15. in 18. uri »VETER NE ZNA ČITATI«, angleški barvni film

slovenske gorice **v borbi**

ZACETKI NARODNOOSVODILNEGA GIBANJA NA OBMOČJU VOLIČINE

Piše: Franjo Škrbine

Veličastna narodnoosvobodilna borba je zajela vse kraje naše domovine. Pri nas na Stajerskem je vzplamtel ogenj upora proti okupatorju razmeroma pozno. Ko je bila Lackova četa leta 1942 uničena, je okupator z vso silo zatiral vsak pojav upora. Med ljudmi so se vedno pogosteje širile govorice o junaških bojih posameznikov, o bojih partizanov v izseljenih pokrajinah v okolici Brežic, kamor je okupator pošiljal naše ljudi na delo. Širile so se govorice o akcijah pohorskih partizanov in o junaških borbah jugoslovanskih narodov. Novice so ljudje dobivali potom radijskih poročil zaveznikov oddaj.

V mladih ljudeh je vrel vpričo ponižanj. Iskali so veze, ki jih je bilo težko dobiti. Da bi vzpostavil zvezo z Osvobodilno fronto se je meseca februarja 1943. leta

odpravil iz Voličine študent agronomije Rojs Srečko-Niko. Predtem je vložil prošnjo, da bi smel študij nadaljevati na Dunaju. Preden je odšel od doma, je svoje dokumente zakopal v Muršakovi klečanji v Strmi gori. Na Dunaju se je povezal s Koroškim odredom, kamor je odšel. Domov pa je pisal, da je pobegnil preko švicarske meje in naj ga ne iščejo. Tako je za seboj zabrisal vsako sled. Z domačim krajem pa je vseeno ostal v tesni vezi. Pisal je domov na izmišljeni naslov »Krajnc Adolf, Zg. Voličina 156«. Pošto na ta naslov je pismonoša Lorenčič Franc vedno oddal Muršaku. Naslov je prišel pozneje Nemcem v roke. Našli so ga pri nekem padlem partizanu na Pohorju. Zaradi tega so Nemci v Voličini iskali Krajnc Adolfa, ki ga pa zaradi večjega števila takih imen niso mogli izslediti. Konec marca 1943 je prišel Rojs Srečko s tremi tovariši preko Pohorja v Voličino. Prišel je predvsem zaradi orožja. Vedel je, da je v klečanji na Strmi gori zakopana češka zbrojevka z municijo. Oglasil se je pri nekaterih hišah. Takrat so

tudi izvedli prvo akcijo, da bi tako povzročili Nemcem strah. Zastrahiti so hoteli izdajalca Jaut Rudolfa, ki je bil ortsgruppenfirer v Voličini. Ker ni hotel odpreti, so še isti večer obiskali nekateri biše, kjer so bili simpatizerji Nemcev. Pred odhodom iz Voličine so na to ponoči izstrelili rafal iz strojnice in se nato umaknili čez Koreno in dupleški most nazaj na Pohorje.

Naslednji dan so Nemci iz Ptujja rohneli in zagotavljali, da bodo v nekaj dnevih polovili vse bandite in jih postrelili. Vedeli so, da imajo ljudje veze s partizani. Vse rohnjenje ni nič pomagalo. Ljudi so sklicali v dvorano, kjer je govoril ptujski landrat Bauer in jim grozil s smrtjo. Nazadnje je prebral 19 imen uglednih vaščanov in jih določil za talce. Zabičal jim je, da bo brez vsakega ugovora ustreljen vsakdo na katerem območju se bo pojavila kakšna akcija v zvezi s partizani.

Meseca avgusta leta 1943 sta prišla zopet na voličinski teren Rojs Srečko in Zalaznik Leon. Prišla sta z namenom, da v Slovenskih goricah organizirata

osvobodilno gibanje. Vzpostavila sta prve postojanke in organizirala kurirsko službo. Prve postojanke so bile pri Muršaku v Lenartu, pri Muršakovem Anzečku v Spodnji Voličini in pri Kristlovih v Koreni. Kurirske zveze so bile vzpostavljene preko Maribora s Kozjakom in Pohorjem, na vzhodu pa z ljutomerskim okrožjem. Jeseni leta 1943 in spomladi 1944 je bilo na terenu že več partizanov. Nastajale pa so vedno nove postojanke. V tej zimi sta bila zgrajena dva bunkerja za terence. Prvi je bil v hrastovškem gozdu in se je imenoval »Peca«, medtem ko je bil drugi v vurberškem gozdu in se je imenoval »Uršlja«. Les za bunker v hrastovškem gozdu je pripeljal Muršak Ivan iz Gradišča. Dal ga je Golob Ernest. Ponoči je les odpeljal v gozd, od koder so ga terenci prenesli do bunkerja. Les za drugi bunker pa je bil pripeljan od Krajnce iz Pesnice. Oba bunkerja sta bila dobro skrita in ju Nemci kljub hajkam niso odkrili.

DN

(Nadaljevanje prihodnjič)

Slovenske gorice v pradavnini in topografski ogledi arheoloških najdišč

Piše: Vlado Lorber

(Nadaljevanje) 3

Tla so pokrile rastline. Prvotno so se razbohotili silni gozdovi. O kulturnih rastlinah v tej dobi ni sledu. V teh gozdovih in jasad so se zaredile razne divje živali. Nekako pred petdeset milijoni let je živel v severovzhodnem predelu Slovenije predhodnik slona mastodont. Leta 1962 smo našli njegov okamenel zob v Kraljevcih pri Vidmu, ko smo kopali gramoz. Njegove kosti pa so ležale dvanajst metrov pod površjem zemlje v gramozni jami v Jamni pri Vidmu ob Ščavnici. Kosti je zbral cestar Čuš in jih oddal v murskosoboški muzej. Tudi ogromni plazivci so prebivali tod. Znana je okamenjena velikega kuščarja, ki so jo našli pri Benediktu, ko so regulali vinograd. Okamenina je ležala v plasti glinastega laporja. Sedaj se nahaja v mariborskem muzeju.

Nekoliko pozneje se je tod

pojaval slon mamut, ki je imel dolgo dlako in zakrivljene oklje, v višino pa je dosegel štiri metre. V tej dobi je mamut živel tudi v Sibiriji, kar priča, da je bilo podnebje tam drugačno kot danes. Pri raziskovanjih v Sibiriji so našli na popolnoma ohranjene slone, ki so se ohranili v zmrazjenih slojih tundre. Tu so se ohranili tisoče in tisoče let tako dobro, da se je ohranilo celo meso, koža in dlaka. V gobcu in želodcu se je ohranila zelena trava. To je znak, da je silen mraz, ki je nastopil nenadoma v trenutku zaledenel mamutova pljuča, kar je bila posledica, da je trenutno poginjal. Tudi slon mamut, ki je živel v naših predelih je dočkal podobno usodo. Ta orjak se ni mogel prilagoditi tako hitrim vremenskim spremembam, zato je izumrl. Njegove kosti so nedavno odkrili v gramozni jami v Jamni pri Vidmu ob Ščavnici.

(Nadaljevanje prihodnjič)

Na šoli Lenart razgibano delo krožkov in podmladka RK

Med krožki na lenarški šoli se je v zadnjem času zlasti uveljavil lutkarski. Ta krožek je modeliral lutke, jih kaširal, pripravljal oder in se učil igrice. Pionirji iz lutkovnega krožka so prosili

IZ ŠOL nam pišejo

za pomoč znano kiparko, tovarišico Mravljakovo. Dosedaj so se že petkrat predstavili, štirikrat za součence, enkrat pa so nastopili za otroški vrtec.

Tudi podmladkarji RK so krepko prijeli za delo. Njihov program dela je zelo pester predvsem zato, ker letos praznujejo 100-letnico organizacije RK. Podmladkarji nameravajo zbrati čimveč zdravnih zelišč, izvesti tečaj prve pomoči in obiskati dom onemoglih v Viltužu. Poleg tega bodo lenarški podmladkarji

pripravili še tombolo za svoje člane. Z izkupičkom pa nameravajo urediti higienski kotiček v pionirski sobi.

Januarja so lenarški pionirji samostojno uprizorili igro »Mačeha in pastorka«, ki je lepo uspela. Začeli pa so že z vajami za drugo igrice.

Pionirski odred in mladinski aktiv šole sta priredila tudi medodredno smučarsko tekmovanje. Pionirji pa se zadnji čas zlasti pripravljajo na Prešernovo proslavo in na oddajo »Pokaži kaj znaš«.

M. K.

POPRAVEK

V 2. številki »Domačih novic« z dne 24. januarja 1963 nam je tiskarski škrat zagodel neljubo pomoto v sestavku: LICITACIJA, kjer je pisalo, da bo javna licitacija 28. februarja 1963. Pravi datum pa je 28. januar 1963. Tem potem tudi obveščamo, da je licitacija bila opravljena navedenega dne, ker se je prijavilo dovolj interesentov.

TRGOVSKO PODJETJE

»Potrošnik«
sporoča:

Saj ni res!... pa je!!

V poslovalnicah trgovskega podjetja »Potrošnik« Lenart dobite na kredit ali v gotovini vse vrste električnih aparatov in kuhinjskih pripomočkov. Cene so konkurenčne. Obiščite nas in se prepričajte.

Na vesti imam 900 prašičev

Krivca za tako velik pokol seveda ne bodo iskali moške postave, kajti gre za prave prašiče, ki dan za dnem krulijo po naših kmečkih domačijah. Odločili smo se in povprašali enega, ki je pri mesarskem poslu precej »doma«, kakor se temu reče. Na nekaj vprašanj nam je odgovoril FRANC SPRINZER, SPODNJI PORŠIČ štev. 4, p. GRADIŠČE. Vprašanja so bila seveda zadevi primerna in sicer:

Kdaj in na čigavo pobudo ste začeli z »mesarskim po-

klicem«? — Koliko prašičev ste doslej odprli? — Vaš najbolj veselil dogodek pri tem poslu? — Žalostni dogodek? — Zakaj se niste odločili za mesarski poklic?

— To delo opravljam okrog 53 let. Za mesarjenje me je navdušil sosed Budja starejši, ki se je s tem delom ukvarjal vse od mladih let.

— Verjamete ali ne. Na vesti imam že okrog 900 prašičev. Verjetno bi mi mesarski poklic priznali brez poganjanja strokovnega izpita.

— Pri mojem delu je bilo

veselih dogodkov precej. Pravzaprav je vsak »domači praznik« po svoje veselil dogodek, zlasti za otroke. Meni se je večkrat pripetilo, da mi je prašič za trenutek ušel smrti, ker sem bil nepazljiv, ali pa so pomagali odpovali. Pri velikih svinjah morajo pomagati seveda korenjaki. Pri Negovi se mi je nekoč pripetilo, da prašiča nikakor nismo mogli izvleči iz svinjaka, preprosto zato ne, ker so bila vrata zabita in sicer tako, da smo porabili mnogo truda, da smo jih končno odprli. Naš trud je bil pri sosedih deležen sproščenega smeha, saj so to oni storili in sicer ponoči. Pripetilo se mi je tudi, da smo »ubitega« prašiča položili na »škaml« in se je dvignil v zadnjih krčih, ko sem mu začel odirati kožo, kar je pri vražjevnih ljudeh povzročilo preplah.

— Najbolj žalostne dogodke sem doživel v času vojne, če to lahko imenujem žalostne. Ker so Nemci omejevali klanje živine, sem to delo večkrat opravljal v strahu. Velikokrat nam je v zadnjem trenutku uspelo skriti zaklano žival, da sovražnik ni opa-

zil našega dejanja.

— Za mesarski poklic se nisem odločil, ker nisem imel zato možnosti. Móje mesarsko delo je sezonskega značaja. Poleg tega dela se še ukvarjam s striženjem las, z izdelovanjem grabelj ter s kmetijstvom.

Kako lepo je te zimske dni po naših domačijah. Dan za dnem se vrstijo »domači prazniki« in dogodki, ki smo jih v skopih obrisih nanizali.

»Jaz Franc Sprinzer se pripravljam na nove podvige«.

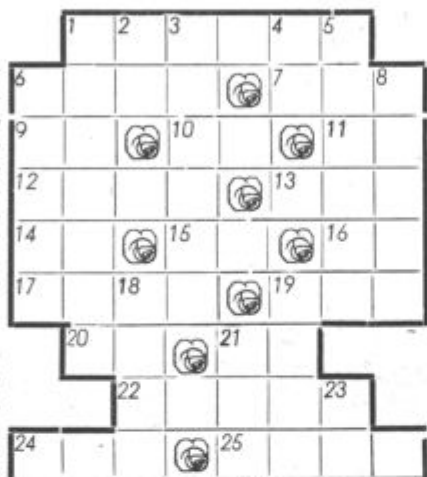
MALA KRIZANKA VODORAVNO:

1. glavno mesto v SZ, 6. ne veliko, 7. leto (lat.), 9. začetnici znanega pevca popevk, 10. železo, kem. znak, 11. telovadno društvo, 12. zverine, 13. podredni veznik, 14. Adam Bohorič, 15. pomožni glagol, 16. nikelj, 17. znak za ton, 19. ptica, 20. avtomobilska oznaka, 22. tekmovalec je osvojil dve..., 24. moško ime, 25. tovarna barvil v Sloveniji.

NAVPIČNO:

1. mesto ob Dravi, 3. glavno mesto evropske države, 5. del radijske naprave, 6. moško ime, 8. samost. oblika glagola odriniti, 18. ilegalno ime našega predsednika republike, 19. ločila, 21. oče (po domače), 23. iridij.

Stok Anton, vojak, Osijek

ZAHVALA

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, znancem in sosedom, ki so spremljali na zadnji poti 19. januarja 1963 našega ljubega očeta in tasta Rajšp Jožeta na pokopališče v Voličini.

Hčerka Ivana in zet Karel

BREZ ELEKTRIČNEGA MOTORJA V KMETIJSTVU NI USPEHA

Človeške roke so postale predragocene, da bi jih uporabljali za nerazumsko delo. Zato napreden gospodar vpreže umetnega delavca — električni motor povsod, kjer mu ta lahko dela hitreje, bolje in ceneje.

ELEKTROMOR : DELAVEC = 25 : 1000 = 1 : 40

ELKO ČRPALNI AGREGAT

pripravi v eni uri toliko vode, kakor delavec ves dan, a porabi komaj eno kilovatno uro. Električna za to črpanje nas stane petindvajset, delavec tisoč dinarjev. Električni motor dela hitreje in štiridesetkrat ceneje.

Zahtevajte tudi Vi naše prospekte in ponudbe.

**E L E K T R O K O V I N A
M A R I B O R**

ODKUPNE CENE KMETIJSKIH PRIDELKOV IN ŽIVINE PRI KMETIJSKI ZADRUGI LENART

Cene veljajo od 1. 2. 1963

ZIVINA:

Vrsta	Kvaliteta	Starost do mesecev	Teža nad	Klav. %	CENA		
					Prosto din	Pogodb. din	Premija din
Junci mlajši	I. a	18	420	55	225	25	250
Junice mlajše	I. a	18	380	55	225	25	250
Junci mlajši	I. b	18	420	55	210	20	230
Junice mlajše	I. b	18	380	55	210	20	230
Junci starejši	I. c	36	470	54	190	20	210
Junice starejše	I. c	36	420	54	190	20	210
Junci mlajši	II. a	18	300	52	180	20	200
Junice mlajše	II. a	18	250	52	180	20	200
Junci starejši	II. b	36	350	52	170	20	190
Junice starejše	II. b	36	300	52	170	20	190
Voll	II. c		550	50	170	—	—
Voll	III. d		550	45	150	—	—
Voll	IV. e		550	40	110	—	—
Krave	II. f		350	50	150	—	—
Krave	III. g		350	45	125	—	—
Krave	IV. h			40	100	—	—
Krave	V. i			do 40	80	—	—
PRASIČI:							
Bacon bell	I. j		80—95	—	260	20	280
Bacon bell	II. k		80—95	—	250	20	270
Prima mes.	III. l		96—110	—	240	20	260
Prima mes.	III. m		111—125	—	250	20	270
Mesnati iznad 125—180 kg					250	20	270
Mesnati izpod 80 kg					250	—	—
TELETA:							
Teleta	I. n		90 navzg.		275		
Teleta	II. o		70—90		250		

Cene veljajo od 1. 2. 1963

KMETIJSKI PRIDELKI

Vrsta	Sorta	Kval.	Debel. mm	Cena za kg
Jabolka vse vrste čiste, zdrave		I. a	65	65
Jabolka vse vrste čiste, zdrave		I. b	60	60
Jabolka vse vrste čiste, zdrave		II. c	50	35
Jabolka vse vrste čiste, zdrave		III. d	40	25
Fižol: cipro, suh, čist in zdrav		I. e	—	180
Fižol prepeličar, čist in zdrav		I. f	—	150
Fižol enobarvni		I. g	—	130
Fižol mešan		—	—	100
Zitarice: pšenica, rž suha čista		I. h	—	50
ječmen, oves suh čist		I. i	—	40
koruza suha čista		I. j	—	50
Oljarice: bučnice cele, b. olja v %		17 čiste suhe		120
Oljarice golice b. olja v %		37 " "		260
Oljarice luščene b. olja v %		28.5 " "		200
Oljarice: sonč. domcele son. olja v %		13 " "		40
Oljarice sonč. ru. son. olja v %		20 " "		60
Oljarice: repica son. olja v %		23 " "		70
Ostalo: seno, detelja, otava, fco hlev		" "		20
slama in šar		" "		10
krompir jedilni sort. odg. deb.		" "		25
gobe suhe		" "		5.000
čebula bele		" "		80
česenj		" "		200
orehi zdravi		" "		170
zelje — glave		" "		30
repa bela po disp. (podatke)		" "		10
jabolčnik slaček čist. po disp.		" "		45
jajca		" "		30 kom.

Kože vse vrste po ceniku od Koteksa Ljubljana
Divjačina vse vrste po ceniku od Vajda Cakovec

OPOMBA UREDNIŠTVA: Za morebitne spremembe cen v času do naslednje objave uredništvo ne jamči, ker se cene gibljejo glede na ponudbo in povpraševanje.

Teleta določena za zasilni zakol se plačajo po kvaliteti in to od 150—250 din. Odteljaj pri normalni sitosti živine je za govedo najmanj 6 % za prašiče 2 %. Pri prehranjenosti živine je odtegniti odnosno odbiti še po dogovoru za govedo do 4 % za prašiče 3 %.

IZ KRAJA v kraj

JUROVSKI DOL

Pot nas je tokrat popeljala v Jurovski dol o katerem v našem listu malo pišemo, čeprav je življenje prav tako razgibano kot v drugih krajih občine.

Misli, ki smo jih v tem sestavku nanizali, so nam povedali Jože Trampuž, Jože Caf, Jože Silc in Franc Lovrenčič.

Jurovski dol je izrazito živinorejsko območje

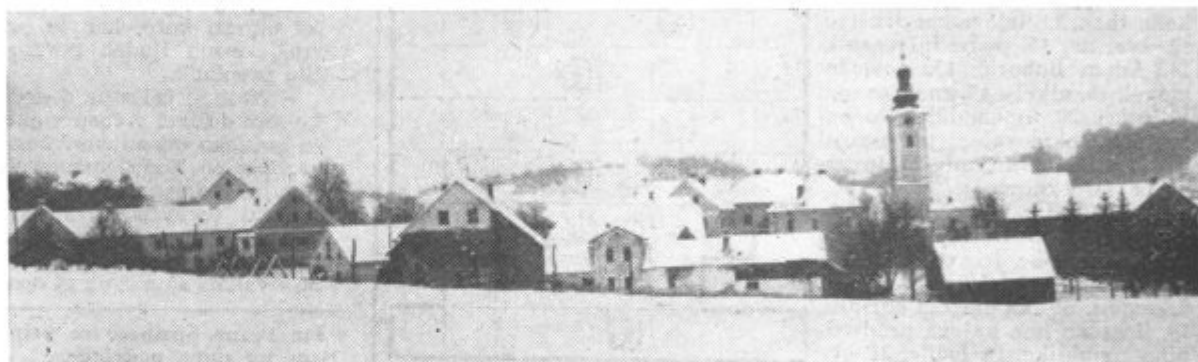
Kakor vse naše zadrage in kmetijska gospodarstva se tudi obrat lenarške zadrage v Jurovskem dolu otepa s problemom, kako urediti večje zemljiške komplekse na katerih bo moč organizirati sodobno in ceneno kmetijsko proizvodnjo. Obrat ima na primer 92 ha lastnih zemljišč in kar 176 parcel od 20 arov do največ 3 ha. Proizvodnja ni povsem rentabilna saj je samo prevoz dražji od vrednosti proizvodov, ki jih pridelajo na lastnih površinah. Sicer pa je ta trditev razumljiva, če upoštevamo, da morajo na primer voziti iz Zitenc do sedeža obrata v Jurovskem dolu preko Lenarta, čeprav bi bila pot neprimerno bližja preko Gasteraja, kar pa jim je onemogočeno zaradi slabe ceste. V Jurovskem dolu se kmetje največ ukvarjajo z živinorejo, deloma pa tudi s sadjarstvom, ki pa ne daje večjih dohodkov, ker so nasadi že odslužili. Na razvoj živinoreje v tem kraju so zlasti povoljno vplivale odkupne cene, ki dobre živinorejce precej stimulirajo. V ceni pri odkupu živine je razlika od 5 do 25 din pri kg. Zlasti bolj plačajo živino tistim živinorejcem, ki imajo pogodbe za pitanje živine. Teh pa je največ. Lani so na obratu lenarške zadrage v Jurovskem dolu sklenili 219 pogodb za govedo in 88 pogodb za prašiče. Lani so tudi planirali, da bodo odkupili 140 tisoč kg goveda, medtem ko so dejansko odkupili 160 tisoč kg. Pri odkupu telet so planirali 15 tisoč kg, realizirali pa so enkrat več ali 31 tisoč kg. Vrednost odkupa vseh pridelkov in živine je lani znašala 59 milijonov dinarjev. Levji delež je odpadel na živino, pa tudi sena so mnogo odkupili. Pri senu so na primer računali, da ga bodo odkupili samo 20 ton, medtem ko so ga dejansko odkupili kar 92 ton. Na obratu zadrage v Jurovskem dolu pravijo, da se je

lani zelo dobro obneslo sodelovanje v travništvu. Kmetje so zainteresirani za proizvodnjo sena in detelje, ker jo potrebujejo za živino. Poleg tega pa jim še veliko ostane za prodajo. Zanimivo je, da so lani sklenili 100 pogodb za 100 ha travniških površin, medtem ko so za ostale kulture sklenili sicer 168 pogodb, vendar samo za 53 ha. Ker so ugodne odkupne cene pri živini, kmetje prihajajo sami na sedež zadržnega obrata in sklepajo pogodbe, kar se pred leti skoraj ni dogajalo ali pa v zelo redkih primerih. Na obratu zadrage v

o kaki obrti v tem kraju sploh lahko govorimo. Poglejmo, kako je s to zadevo: v Jurovskem dolu nimajo niti enega krojača, čevljarja, kolarja in niti ene šivilje. Na celotnem območju je samo eden kovač.

Eden kovač seveda ničesar ne predstavlja za gospodarsko zelo razvit kraj kot je Jurovski dol. Zvedeli smo, da so v tem kraju imeli leta 1947 24 registriranih obrtnikov. Kje je vzrok, da obrtništvo tako naglo zamira? Predstavniki kraja s katerimi smo se pogovarjali, menijo, da je osnovni vzrok prevelika davčna obre-

obratnih sredstev. Ta bi se ne koliko povečala, če bi prodajali vso posodo in ostalo razen re produktijskega materiala, kar prodaja sedaj v večjih količinah združna trgovina. Predlogu ne oporekajo niti predstavniki združnega obrata, vendar se izgovarjajo, da potem ne bi mogli stalno zaposliti enega človeka v trgovini z reprodukcijskim materialom. To je vsekakor rešljivo, saj bi splošna trgovina na tak način dobila nova obratna sredstva s katerimi bi lahko povečala svoje zaloge. V kraju nimate snice, zato prebivalci želijo, da bi v trgovini prodajali pakirano

Jurovskem dolu so lani preuredili hlev za 40 glav goveje živine. Pravijo, da bi želeli doseči glavo na ha travniških površin, vendar jim je to za enkrat onemogočeno, ker nimajo na razpolago hlevskih kapacitet. Vpričo združitve zadrage in kmetijskih gospodarstev pa jim verjetno ne bi kazalo graditi novih hlevov. V tem kraju sicer imajo hlev, ki je last lenarškega kmetijskega gospodarstva, vendar je trenutno prazen, saj nima elektrike niti vode.

Lani bi v Jurovskem dolu odkupili še več kmetijskih pridelkov, če ne bi iz nekaterih krajev prebivalci prodajali v Zg. Ščavnico, ki jim je bolj pri roki. Predlagajo, da bi kazalo razmišljati o priključitvi dela Sp. Gasteraja in celotnih Zitnic k Zg. Ščavnici. Kmetje v Jurovskem dolu imajo zares ugodne pogoje za kmetijsko sodelovanje. To jim poleg že navedenega omogoča obrat zadrage s tem, da daje brezobrestno umetna gnojila, nudi pa tudi druge usluge. Kmetje zadrugi povrnejo po končani proizvodnji. Obresti plačajo le, če zamudijo določeni rok plačila. Rekli smo že, da sadjarstvo ne predstavlja pglavitne panoge v tem kraju, vendar pa se nekateri lotevajo tudi obnove sadovnjakov. Precej je namreč kmetov, ki mimo zadrage urejajo sadne plantaže, nekateri celo do 4 ha.

menitev. Ne bi se na tem mestu spuščali v to ali je res ali ne, vendar predlagamo v imenu prebivalcev tega kraja, da se izvede revizija obdavčitve obrtnikov v Jurovskem dolu in morebiti celo drugod, kajti problem je pereč v vsej občini. Navsezadnje nam ne more biti vseeno ali bomo imeli obrtniški naraščaj, ki naj bi ga vzgajali registrirani obrtniki in, da imamo vedno več neregistriranih obrtnikov. Mogoče bi z manjšimi davščinami dobili od več obrtnikov tudi več sredstev.

meso. Trgovci so za to. Upamo, da se bo nekdo našel, ki bo stvar uredil.

Potrebna je večja povezava z Lenartom

Jurovski dol je sicer povezan z Lenartom, vendar avtobus pripelje zjutraj v Jurovski dol, popoldne pa gre iz kraja v Lenart. Bolje bi bilo obratno. Avtobus bi naj vozil zjutraj v Lenart, popoldne pa nazaj. Ljudje imajo razne opravke na občini, ki jih zlasti v zimskem času težko opravijo, ker nimajo nobene zveze. Tudi pot k zdravniku je precej otežkočena. Prebivalci kraja pa bi se radi bolj povezali tudi z ostalimi kraji severno vzhodne Slovenije: z Mursko Soboto, Radgono in drugimi. To bodo verjetno morali rešiti organizacije v Jurovskem dolu same, seveda s sodelovanjem avtobusnega podjetja. Prostor nam več ne dopušča. Pa drugič še kaj več.

Prihodnjič pa nas bo pot popeljala v Gradišče.

Trgovino bo kazalo založiti s konfekcijo

Nekateri so predlagali, da bi v Gasteraju odprli trgovsko poslovalnico, vendar smo izvedeli na drugi strani, da se to ne bi izplačalo, ker v kraj ni primerne dovozne poti in bi se cene že zaradi prevoza morale zvišati. Seveda bi ta izbira blaga bila dokaj problematična. Predstavniki kraja predlagajo, da bi se poslovalnica v Jurovskem dolu specializirala in se zlasti bolj založila s konfekcijo, po kateri je čedalje večje povpraševanje. To blago bi šlo v denar predvsem zato, ker v kraju ni krojača, blago šivati v Mariboru pa se ne izplača. Sicer pa so prebivalci tudi bolj praktični in vedo kaj se izplača in kaj ne. V trgovski poslovalnici bi naj tudi izboljšali zaloge blaga, kar pa jim je zelo otežkočeno zaradi premajhnih

Zakaj nimajo obrtnikov?

Kar se tiče obrtništva v Jurovskem dolu se glede na izjave navzočih lahko vprašamo, ali še

»Domače novice«

26 ŠTEVILK,
NA 8 STRANEH,
ZA 400 DIN LETNO

Urejuje uredniški odbor: Ernest Smid, predsednik — Clani: Edo Zorko, Mirko Košmerl, Jelka Firbas in Tone Stefanec — Odgovorni urednik: Tone Stefanec — Uredništvo in uprava Lenart, Ptujška cesta 3 — Izhaja drugi in četrti četrtek stalno na osmih straneh — Letna naročnina 400 din, inozemstvo 800 din — Tekoči račun pri NB Lenart št. 604-14-973 — Ime računa: Občinski odbor SZDL Lenart z oznako: za časopis — Tiska CP »Celjski tiske Celje.